

Regionaal- ja
Põllumajandusministeerium
info@agri.ee

Teie 13.05.2025 nr 1.4-1/79, REM/25-
0516/-1K

Meie 16.06.2025 nr 2-3/1892

Vastuskiri ühistranspordiseaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsusele

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitas kooskõlastamisele ühistranspordiseaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse. Väljatöötamiskavatsus (edaspidi: VTK) käsitleb ühistranspordiseaduse (edaspidi: ÜTS) ajakohastamist ning õigusraamistiku täiendamist lahendamist vajavate probleemide osas. Selle eesmärk on nii avalikkuse informeerimine plaanitavatest muudatustest kui ka arutelu ja kaasamise edendamine parimate lahenduste leidmiseks.

Toetame täielikult eesmärki, millega ajakohastatakse ning täiendatakse ühistranspordiseadust vajaminevate probleemide lahendamiseks, kuid näeme valitud meetme osas mõningaid muresid. Palume alljärgnevaid märkusi kaaluda.

1. Palume kaaluda uuesti teenindajakaardi andmete kättesaadavaks tegemist füüsilise teenindajakaardi nõude kaotamisel. Teeme ettepaneku kehtestada andmete teatavaks tegemise nõue vedajale, kui teenuse osutamine toimub infoühiskonna teenuse kaudu.

VTK punkti 1.2. kohaselt soovitakse kaotada KOV üksuse kohustus väljastada sõidukijuhile füüsiline teenindajakaart, kui taksoveo tellimine toimub infoühiskonnateenuse vahendusega. Ka taksoveol, mille tellimine ja hinna arvestamine toimub infoühiskonna teenuse vahendusel, ei väljastata füüsilist teenindajakaarti ning selle asemele peab sõitjale asjakohased andmed teatavaks tegema infoühiskonna teenuse vahendusel.

Siin on oluline tuua välja, et infoühiskonna teenuse seaduse (InfoTS) § 3 lõige 2, mis rakendab e-kaubanduse direktiivi 2000/31/EÜ artiklit 3, sätestab, et teises EL või EMP liikmesriigis asuva tegevuskoha kaudu osutatava infoühiskonna teenuse osutamist Eestis ei piirata, välja arvatud kui see on õigustatud kõlbluse, avaliku korra, riigi julgeoleku, rahva tervise või tarbija kaitseks. InfoTS § 3 lõikes 3 täpsustatakse, et piirang kehtestatakse konkreetsele teenusele. Euroopa Liidu kohus on selgitanud kohtuasja C-376/22 (Google Ireland Limited jt vs. Kommunikationsbehörde Austria) puudutavas lahendis, et direktiivi 2000/31/EÜ artikli 3 lõiget 4 tuleb tõlgendada nii, et „konkreetsed infoühiskonna teenuse vastu võetavad meetmed“ peavad olema suunatud konkreetse teenuseosutaja vastu, välistades üldised ja abstraktsed meetmed, mida kohaldatakse vahet

tegemata teatud teenuste kategooria iga teenuseosutaja suhtes.

VTK punktist 1.2.3 ei nähtu, et kavandatav meede oleks suunatud vaid Eestis registreeritud tegevuskohaga infoühiskonna teenuse osutajatele, mis annab alust arvata, et sellisel kujul meede ei oleks kooskõlas InfoTS § 3 lõikega 2. Vastuolu vältimiseks teeme ettepaneku täiendada ühistranspordiseaduse § 65 lõiget 1¹, kohustamaks **vedajat** tegema kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teatavaks teenindajakaardi andmed. Toome veel välja, et füüsilise teenindajakaardi kaotamisel tekitaks VTK muudatus praeguses sõnastuses ebavõrdse olukorra, kus erinevalt äpitaksodest ei peaks klassikalise taksoteenuse osutajad enam vahetult teenindajakaardiga seotud andmeid teatavaks tegema, raskendades tarbijatele selle info saamist. Sellise olukorra vältimiseks palume kaaluda uuesti nn tavataksode puhul teenindajakaardi andmete kättesaadavaks tegemist, näiteks võiks olla asjakohane täiendada ühistranspordiseaduse § 65 lõike 1 punkti 3, et tarbija saaks vastava info kviitungilt.

2. Palume arvestada erinevate liinide sõiduplaanide ühildamisel nii sise- kui välisküllastaja vajadustega.

Täna on lisaks liinide võrdlemisi raskele ühitamisele kitsaskohaks kujunenud ka piletite lühike etteostuperiood (sõltuvalt transpordiliigist 8 päeva kuni 2 nädalat) ning ühtse piletimüügisüsteemi puudumine. Selleks, et Eesti-sisesel reisimisel kasutataks rohkem ühistranspordi poolt pakutavaid võimalusi, peaks vähemalt siseriiklikel laeva- ja rongiühendustel olema võimalik pileteid ette osta minimaalselt pool aastat enne reisi toimumist ning pileteid peaks olema võimalik osta ühest kohast kogu reisiteekonnaks, kui see teekond hõlmab ka näiteks erinevaid transpordiliike. Samuti tuleks mõelda, kuidas suurendada ühistranspordi jalgrattasõbralikkust.

3. Esitame täiendava ettepaneku TTJA järelevalvepädevuste osas.

Teeme ettepaneku muuta TTJA järelevalvepädevusega seotud sätteid, tagamaks pädevuste suurem selgus ja vältimaks kattuvaid pädevusi erinevate osapoolte vahel. Palume piiritleda TTJA järelevalvepädevus ÜTS § 80 lõikes 7 selliselt, et välja jääks ebamäärane viide „ja teistele tarbija õigusi puudutavatele nõuetele“. Paragrahvi **80 lõike 7** sõnastuseks pakume välja järgmise:

„(7) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tagab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 181/2011 rakendamise selle reguleerimisalasse kuuluvatel bussiliinivedudel ning teostab järelevalvet nimetatud määruse nõuete täitmise üle“. Üldistava viite tõttu ei ole TTJA järelevalvepädevus „teiste tarbija õigusi puudutavate nõuete“ osas selgelt piiritletud ja see põhjustab praktikas osapoolte jaoks ebaselgust, millised on TTJA kohustused ÜTS alusel järelevalve tegemisel lisaks juba eelviidatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele. Märgime, et teised tarbija õigusi sisaldavad õigusaktid (näiteks tarbijakaitseadus) sisaldavad ka oma jõustamis- ja järelevalvemehhanismi, mistõttu selliseks üldistavaks viiteks ei ole ÜTS-s vajadust. Lisaks juhime tähelepanu, et ÜTS ei sisalda täna „tarbija“ mõistet, vaid kasutab terminit „sõitja“.

4. Palume muuta ka TTJA pädevusi väärtegade kohtuvälisel menetlemisel, piirates TTJA rolli väärtegade menetlemisel selgelt nende EL reisija õiguste määruste rakendamisega, mille osas TTJA täidab pädeva asutuse ülesandeid. Selleks teeme ettepaneku muuta ÜTS § 95 lõiget 5 järgmiselt:

„(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet käesoleva seaduse §-des 92–94 sätestatu menetlemisel;“ ÜTS §-des 86 (Bussi-, trammi-, trollibussi- ja taksoveo nõuete rikkumine), 89 (nõuetekohase taksomeetri puudumine) ja 90 (Plafooni, taksomeetri ja hinnakirja nõuete

rikkumine) sätestatud väärtegude kohtuväliste menetlejatena näeb ÜTS ette dubleerivad pädevused PPA-le, Transpordiametile, valla- või linnavalitsusele ja lisaks ka TTJA-le. Leiame, et selline dubleerimine ei ole vajalik ega efektiivne. TTJA pädevust on mõistlik piiritleda § 92–94 ettenähtud väärtegude menetlemisele, kuivõrd need on konkreetselt suunatud tarbijate kaitsmisele EL reisijaõiguste määrustest tulenevalt, kus TTJA on määratud ka pädevaks asutuseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Tanel Kivi
+372 5781 5040 tanel.kivi@mkm.ee